

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 11.5.2011
COM(2011) 254 galīgā redakcija

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Ziņojums par starpposma novērtējumu Daphne III programmai 2007. – 2013. gadam

SATURS

1.	IEVADS	3
2.	PROGRAMMAS ĪSTENOŠANA	3
2.1.	Daphne programmas pārskats	3
2.2.	Daphne programmas īstenošana.....	5
3.	STARPPOSMA NOVĒRTĒJUMA GALVENIE KONSTATĒJUMI	5
3.1.	Atbilstība	5
3.2.	Efektivitāte	7
3.3.	Lietderība	8
3.4.	Ilgspēja.....	9
4.	IETEIKUMI UN SECINĀJUMI.....	10
4.1.	ES politikas prioritāšu precīzāka ievērošana.....	10
4.2.	Projektu rezultātu plašāka izplatīšana un to ilgtspējība	11
4.3.	Samērīga dalība Daphne programmā	11
4.4.	Efektīvāka Daphne programmas pārvaldība	11
4.5.	Secinājumi.....	12

1. IEVADS

Daphne III programmas starpposma novērtējuma mērķis ir skatīt rezultātus, kas līdz šim panākti programmā, un novērtēt programmas īstenošanas kvalitatīvos un kvantitatīvos aspektus. Pienākums iesniegt šo novērtējumu Eiropas Parlamentam un Padomei ir noteikts ar *Daphne III* programmas juridiskā pamata¹ 15. pantu.

Programmas novērtējumu sagatavoja Komisija ar neatkarīga ārēja vērtētāja palīdzību². Tajā galvenā uzmanība tiem rezultātiem, kas līdz šim sasniegti programmā, un *Daphne III* īstenošanas kvalitatīvajiem un kvantitatīvajiem aspektiem³.

Komisija ir veikusi sīku analīzi par *Daphne III* programmas priekšrocībām un trūkumiem šādos aspektos:

- 1) kā uzlabot pašreizējās programmas īstenošanu tās atlikušajā darbības laikā; kā arī:
- 2) kā uzlabot programmas struktūru nākamajai programmai, kas būs šīs programmas "pēctece".

Konkrētāk programmas novērtējumā ir skatīti šādi jautājumi:

- 1) programmas mērķu un pieejas piemērotība, tostarp mērķu atbilstība mērķgrupu vajadzībām un problēmām, prioritāšu atbilstība politikas attīstībai, programmas pievienotā vērtība ES līmenī un sinerģijas nodrošināšana ar citām programmām;
- 2) programmas efektivitāte, ko izprot kā to, kādā apmērā programma spēj sasniegt tās mērķus un radīt pārrobežu sadarbību, turklāt tiek skatīti faktori, kas ietekmē panākumus;
- 3) programmas lietderība, kas raksturo to, kā Komisija un finansētās organizācijas ir izmantojušas resursus – finanšu, tehniskos un cilvēkresursus – programmas un pasākumu īstenošanai un rezultātu sasniegšanai.

Ziņojumā ir izklāstīti novērtējuma galvenie konstatējumi, secinājumi un ieteikumi *Daphne III* programmas īstenošanas atlikušajam laikam.

2. PROGRAMMAS ĪSTENOŠANA

2.1. *Daphne* programmas pārskats

Eiropas Parlaments un Padome 2007. gadā izveidoja *Daphne III* programmu 2007.–2013. gadam "lai novērstu un apkarotu vardarbību pret bērniem, jauniešiem un sievietēm

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 20. jūnija Lēmums Nr. 779/2007/EK; OV C 173/19, 3.7.2007.

² Pētījumu sagatavoja Eiropas politikas vērtēšanas konsorcijs (*European Policy Evaluation Consortium*).

³ Neatkarīgā vērtētāja pētījums ietvēra dokumentu izpēti, intervijas ar Komisijas ierēdņiem, kas ir atbildīgi par *Daphne* programmu un citām saistītām programmām, dotāciju saņēmēju tiešsaistes aptauju un situāciju analīzi par atsevišķiem projektiem.

un lai aizsargātu cietušos un riska grupas", un tā ir paredzēta, lai turpinātu *Daphne* iniciatīvu un tās pēcteces – *Daphne I* un *Daphne II* programmas.

Pirmā *Daphne* iniciatīva tika uzsākta jau 1997. gadā kā viens no elementiem plaša mēroga ES kampaņā saistībā ar cilvēku tirdzniecības un bērnu seksuālas ekspluatācijas gadījumiem, kas satrieca Eiropas sabiedrību un aktivizēja sabiedrības un politiķu nostāju.

Ņemot vērā saikni starp varmācību pret sievietēm un varmācību pret bērniem un jauniešiem, *Daphne* iniciatīvas mērķis bija atbalstīt pasākumus, lai apkarotu varmācību pret bērniem, bet arī lai apkarotu varmācību pret jauniešiem un sievietēm. Šo pieeju turpināja īstenot arī turpmākajās *Daphne* programmās.

Daphne III vispārīgie mērķi ir sekmēt bērnu, jauniešu un sieviešu aizsardzību pret vardarbību visās tās formās un sasniegt augsta līmeņa veselības aizsardzību, labklājību un sociālo kohēziju.

Šie vispārīgie mērķi papildina ES politikas attīstību, jo īpaši jomās, kas saistītas ar sabiedrības veselību, cilvēktiesībām un dzimumu līdztiesību, kā arī pasākumus bērnu tiesību aizsardzībai un cīņu pret cilvēku tirdzniecību un seksuālu ekspluatāciju.

Daphne III īpašais mērķis ir palīdzēt novērst un apkarot vardarbību visās tās formās, kas publiskā un privātā vidē notiek pret bērniem, jauniešiem un sievietēm, tostarp arī cilvēku tirdzniecību un seksuālu izmantošanu, veicot preventīvus pasākumus un nodrošinot atbalstu un aizsardzību cietušajiem un riska grupām.

Daphne III nodrošina vajadzīgo finansējumu un tādējādi atbalsta šādus pasākumus:

- 1) ES īpašus starpvalstu projekti, kuros piedalās vismaz divas dalībvalstis (projekta darbību dotācijas);
- 2) atbalsts NVO vai citām organizāciju pasākumiem, kuru mērķiem ir vispārēja Eiropas nozīme (darbības subsīdijas);
- 3) īpaši Komisijas veikti pasākumi, piemēram, pētījumi, aptaujas un apsekojumi, semināri, konferences un ekspertu sanāksmes (Komisijas iniciatīvas).

Ar *Daphne III* finansētajiem pasākumiem tiek sniegts atbalsts un ierosme NVO, kas darbojas šajā jomā, izstrādātas un īstenotas informēšanas kampaņas konkrētām mērķauditorijām, izplatīti programmās *Daphne I* un *Daphne II* gūtie rezultāti, apzinātas un izvērstas darbības, kas sekmē pozitīvu attieksmi pret personām, kurām draud vardarbība.

Programma palīdz arī veidot un atbalstīt daudzdisciplinārus kontaktu tīklus, nodrošināt ar pierādījumiem pamatotas informācijas un zināšanu bāzes paplašināšanu, izstrādāt izpratni izglītojošus materiālus un pētīt parādības saistībā ar vardarbību.

Programmā *Daphne III* var piedalīties organizācijas un iestādes no ES dalībvalstīm un EBTA valstīm, kas ir noslēgušas Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu (Īslande, Lihtenšteina un Norvēģija), programmu centralizēti pārvalda Eiropas Komisija, kas ir atbildīga par gada prioritāšu noteikšanu, budžeta pārvaldību, priekšlikumu novērtēšanu un dotāciju līgumu slēgšanu.

2.2. Daphne programmas īstenošana

Daphne III programmai 2007.–2013. gadam kopā ir piešķirti 116,85 miljoni euro, gada budžeti ir šādi – 14,2 miljoni euro 2007. gadam, 14,7 miljoni euro 2008. gadam, 17,8 miljoni euro 2009. gadam un 18,45 miljoni euro 2010. gadam.

No šiem līdzekļiem vidēji 80 % katru gadu iedala projektu darbību dotācijām, 14 % darbības dotācijām un 5 % Komisijas iniciatīvām.

Kopš 2007. gada Komisija ir publicējusi 3 uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus projektu darbību dotācijām, 4 uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus darbības dotācijām un ir noslēgusi līgumus par 14 Komisijas iniciatīvām, izmantojot publiskā iepirkuma procedūras.

Pēc Komisijas publicētajiem uzaicinājumiem tika iesniegts liels skaits priekšlikumu. Komisija līdz šim ir saņēmusi un izvērtējusi 697 priekšlikumus no partnerībām, kas ietver vismaz divu dalībvalstu organizācijas. Pēc tam, kad Komisija bija novērtējusi priekšlikumu atbilstību formālām prasībām un to priekšrocības, tā piešķīra finansējumu 165 starpvalstu projektiem.

Komisija kopā saņēma 112 (ieskaitot šobrīd izskatāmos) priekšlikumus darbības dotācijām un pēc priekšlikumu kvalitātes izvērtējuma piešķīra finansējumu 29 no tiem.

Komisija finansē līdz 80 % no kopējām izmaksām un nosaka maksimālās robežas dotācijas summai. Projektu dotācijām minimālā dotācijas summa ir EUR 75 000, maksimālā – EUR 600 000, savukārt darbības dotācijām ir tikai maksimālais ierobežojums – EUR 300 000.

Tādējādi *Daphne III* programmas budžets gadā ļauj finansēt vidēji 41 projektu un 10 darbības dotācijas, kur ES dotācijas vidējā summa ir attiecīgi EUR 362 000 un EUR 175 000 (2009. gada skaitļi).

No finansētajiem 194 projektiem (projektu dotācijas un darbības dotācijas) 55 projektu mērķis ir novērst vardarbību pret sievietēm, 57 – novērst vardarbību pret bērniem, 27 – novērst varmācību pret jauniešiem, vēl 55 projekti vēršas pret vairākiem vardarbības veidiem. Finansēto projektu ietvaros ir veikti visdažādākie pasākumi, kas parasti ir vērsti uz vairāk nekā vienu no programmas īpašajiem mērķiem vai prioritātēm. Biežākie rezultāti ir izglītojošu materiālu izstrāde (informācijas lapas, brošūras, rokasgrāmatas un interneta lapas), labas prakses izplatīšana, mācības, konferences un semināri. Tiek sagatavotas arī akadēmiskas publikācijas un pētniecības projekti, kā arī ierosinātas publiskas debates.

3. STARPPOSMA NOVĒRTĒJUMA GALVENIE KONSTATĒJUMI

3.1. Atbilstība

Novērtējumā secināts, ka kopumā *Daphne III* programma ir cieši saistīta ar problēmām, kuru risināšanai tā ir izstrādāta. Vardarbības līmenis vēl aizvien ir izteikts, un pieprasījums pēc programmas ir augsts. Arī programmas mērķi – novērst un apkarot

vardarbību pret bērniem, jauniešiem un sievietēm un izstrādāt koordinētus pasākumus ES līmenī – nav zaudējuši savu aktualitāti saistībā ar mērķgrupu pastāvīgajām vajadzībām.

Daphne III ietvaros īstenotie pasākumi ir saskanīgi ar programmas mērķiem. Veicot projekta grafisko izklāstu un skatot to saistībā ar programmas mērķiem, redzama nepārprotama saikne starp jau īstenotajiem un pašreiz īstenotajiem pasākumiem projektu ietvaros un mērķiem, kas izklāstīti programmas juridiskajā pamatā. Turklāt projektu rezultāti bieži vien tiek ņemti vērā politikas izstrādē vai ietekmē to (valsts un ES līmenī). Tomēr, īstenojot programmu, būtu jāpieliek lielākas pūles, lai nodrošinātu, ka *Daphne III* finansēto pasākumu rezultāti tiek izmantoti šādā veidā.

Runājot par pievienoto vērtību ES līmenī, jāatzīmē programmas starpvalstu raksturs, kas paredz, ka dažādas organizācijas no vairākām dalībvalstīm sadarbojas, lai mazinātu vardarbību un gūtu priekšrocības, ko sniedz zināšanu un pieredzes apmaiņa. Turklāt programma piedāvā organizācijām no dažādām dalībvalstīm iespēju sadarboties, lai novērstus tos vardarbības veidus, kam ir starpvalstu raksturs.

Stratēģiskā līmenī nepieciešamība apkarot vardarbību pret sievietēm, bērniem un jauniešiem vēl aizvien ir aktuāla, jo šī problēma turpina pastāvēt un nav kļuvusi mazāk aktuāla, kā tā bija 1997. gadā, kad tika pieņemta *Daphne* iniciatīva. Uz to, ka mērķi vēl aizvien ir aktuāli, norāda arī augstais pieprasījums pēc finansējuma *Daphne* programmā. Katru gadu vidēji ir iespējams finansēt tikai 17,5 % no priekšlikumiem projektu dotācijām un 36 % no priekšlikumiem darbības dotācijām.

Daphne III programmas darbības joma salīdzinājumā ar sākotnējo *Daphne* programmu ir paplašināta, lai tajā ietvertu plašāku mērķgrupu un cīņu pret lielāku skaitu vardarbības veidu. Tas notika tāpēc, ka, finansējot lielāku skaitu projektu programmā, atklājās dažādi vardarbības veidi. Kā ļoti specifiskus vardarbības veidus, kas iekļauti pašreiz notiekošos vai nesen pabeigtos projektos, var minēt vardarbību bērnudārzos, vardarbību attiecību veidošanas laikā, vardarbību pret vecākiem cilvēkiem un vardarbību pusaudžu intīmajās attiecībās.

Daphne juridiskajā pamatā vardarbība *per se* nav definēta, gluži pretēji, ir noteikts, ka *Daphne III* programma attiecas uz "vardarbību visās tās formās"⁴. Šā iemesla dēļ (ņemot vērā, ka darbības joma kļūst plašāka un ietver aizvien vairāk mērķgrupu un problēmu) ir izskanējusi kritika, ka programmas mērķi ir pārāk plaši un būtu lietderīgāk izveidot precīzāk fokusētu programmu. Turklāt pastāv risks, ka darbības jomā būs mazāk projektu, kuru mērķis ir vērsties pret vardarbības pārrobežu aspektiem.

Veids, kā Komisija nodrošina programmas atbilstību sākotnējiem mērķiem, vienlaikus panākot inovāciju un elastīgumu, ir gada tematisko prioritāšu pieņemšana. Tematiskās prioritātes kalpo kā īpaši mērķi katra gada budžetam programmā, un priekšlikumi tiek atlasīti, pamatojoties uz to atbilstību šīm prioritātēm.

Piemēram, 2008. gada prioritātes ietvēra plašu tēmu klāstu saistībā ar vardarbību ģimenē un vardarbību pret neaizsargātām grupām, taču tika ņemts vērā arī apjoms, kādā valsts tiesību aktos ir ievērota Konvencija par bērna tiesībām, kā arī uzmanība tika pievērsta

⁴ 2. un 3. pants Lēmumā 779/2009/EK, ar kuru izveidota *Daphne* programma.

kaitīgu tradicionālu paražu novēršanai. Tas ļauj programmas ietvaros pievērsties precīzākam jautājumu klāstam, vienlaikus saglabājot elastīgumu un atvērtību inovācijai. Tomēr proporcionāli lielāks skaits finansēto pasākumu attiecas uz plašākiem mērķiem. Šajā saistībā varētu apsvērt finansēto projektu jomas sašaurināšanu vai precīzāku vadlīniju piemērošanu.

Programmas līmenī un uz vietas īstenoto projektu līmenī *Daphne III* programma ir cieši saistīta ar politikas veidošanu. Saprotais, ka politikas ietekmēšana ir mērķis abos aspektos. Kaut arī programmas mērķis ir virzīt politiku (un atspoguļot to), konstatējumi norāda uz apstākli, ka Komisija varētu pielikt lielākas pūles, lai īstenoto pasākumu rezultāti tiktu izmantoti politikas attīstības atbalstīšanai. Arī daudziem no atsevišķiem īstenotajiem *Daphne III* projektiem ir mērķis ietekmēt politiku valsts vai Eiropas līmenī. To atspoguļo projektu vadītāju viedokļi apsekojumā, kur lielākā daļa no tiem norādīja, ka tie mēģinās ietekmēt politiku vai arī ir panākuši šādu ietekmi. Kā piemēru var minēt *Daphne* finansētu organizāciju, kas vēlas panākt, lai tiktu izveidota Eiropas mēroga sistēma ar vienotu tālrūpa numuru ziņošanai par pazudušiem bērniem.

Ņemot vērā, ka *Daphne III* risina problēmas saistībā ar dzimumu līdztiesību, cilvēktiesībām, bērnu aizsardzību un sievietes, bērnu un jauniešu labklājību, programmas darbības joma papildina citas programmas ES un valstu līmenī, taču arī pārklājas ar to darbības jomām.

Kaut arī ir iespējama pārklāšanās attiecībā uz mērķgrupām un zināmā mērā attiecībā uz saturu, *Daphne* ir vienīgā programma, kas īpaši vērsas pret vardarbību pret sievietēm, bērniem un jauniešiem.

Tas apstiprinājās konsultācijās ar ieinteresētajām personām. Lielākā daļa dotāciju saņēmēju norādīja, ka līdzekļus šāda veida pasākumiem nav iespējams saņemt no citām ES programmām un valstu vai starptautiskām institūcijām. Tie arī piekrita, ka bez *Daphne* finansējuma tie nevarētu īstenot plānotos pasākumus.

Runājot par pievienoto vērtību ES mērogā, jāatzīmē, ka programma tika izstrādāta, lai reaģētu uz diviem konkrētiem vardarbības veidiem – pedofīliju internetā un cilvēku tirdzniecību –, kuriem ir pārrobežu raksturs. Šo vardarbības veidu apkarošana arī šobrīd ir *Daphne* finansēto projektu uzmanības centrā. Lai apkarotu šos vardarbības veidus, valstu sadarbība ir īpaši svarīga.

Tāpat ir nepieciešama labākās prakses apmaiņa un vardarbības fenomena izpēte Eiropas līmenī. Dalībvalstu sadarbība var ievērojami uzlabot programmā iesaistīto organizāciju zināšanu bāzi un paplašināt projektu rezultātu izplatīšanas jomu.

3.2. Efektivitāte

Daphne programmas efektivitāti raksturo tas, kādā apmērā programma spēj sasniegt tās mērķus. Var apgalvot, ka *Daphne* programmai ir ievērojama ietekme un tā ir guvusi panākumus savu mērķu sasniegšanā.

Daphne III finansētie pasākumi ir devuši ieguldījumu vardarbības novēršanā pret mērķgrupām, labākās prakses apmaiņā starp dalībvalstīm un politikas attīstībā ES un

valstu līmenī. Tomēr ir konstatētas gan formālas, gan materiālas dabas problēmas, kas var ietekmēt panākumus.

Kopš *Daphne* iniciatīvas uzsākšanas ir paplašinājusies programmas kapacitāte. *Daphne I* programmas budžets bija 20 miljoni euro trīs gadu finansējuma periodam; *Daphne II* budžets bija 50 miljoni euro četriem gadiem; *Daphne III* budžets pārsniedz 116 miljonus euro. To atspoguļo arī pēdējo gadu laikā finansēto projektu skaita pieaugums.

Daphne bieži piešķir organizācijām atkārtotu finansējumu, un tas ļauj tām nostiprināties un attīstīt savus projektus. *Daphne* finansētie pasākumi ir devuši ieguldījumu politikā un devuši konkrētus rezultātus. Tomēr būtu jāpieliek lielākas pūles, lai *Daphne* programmas rezultātus darītu zināmus plašākai auditorijai.

Jāatzīmē arī, ka dažu projektu ietekme nav viennozīmīga, jo to pieejai un ierosinātajiem pasākumiem trūkst novatorisma un tie bieži atkārtojas. Daudzi pieteikumu iesniedzēji pārāk lielu uzmanību pievērš projekta prezentācijai, nevis tam, vai attiecīgais pasākums risinās vardarbības problēmu. Šādu pieeju veicina arī tas, ka Komisijai nav precīzu kritēriju projekta ietekmes novērtēšanai.

Runājot par materiālas dabas problēmām, jāatzīmē, ka dažos gadījumos problēmas rada attiecības ar vietējām un valsts iestādēm. Piemēram, dažu projekta pasākumu izvēršanai bija nepieciešama sadarbība ar vietējām vai valsts iestādēm. Ja šis sadarbības līmenis ar šīm iestādēm vai to atbalsts bija nepietiekams, tas bija faktors, kas tieši ietekmēja projekta panākumus.

Kā pozitīvs elements jāatzīmē pārrobežu partnerību izveide un uzturēšana, kas ir viens no *Daphne* programmas galvenajiem sasniegumiem un programmas elements, kuram ir bijuši vislielākie panākumi ES pievienotās vērtības nodrošināšanā. Dati liecina, ka katrā projektā ir vidēji iesaistīti 4-5 partneri. Projektos reti kad ir iesaistīts lielāks skaits partneru, jo daudzpusējas partnerības ir grūti pārvaldīt un finansējums tiek sadalīts pārāk mazās daļās.

Tomēr pieredze liecina, ka iespējams darīt vairāk, lai veicinātu jaunu partnerību izveidi un nodrošinātu vadošo organizāciju līdzsvarotu ģeogrāfisku iedalījumu, jo dažu valstu organizāciju dalība vēl aizvien ir ierobežota. Tas jo īpaši attiecas uz dalībvalstīm, kas pievienojušās 2004. un 2007. gadā, jo šo valstu pilsoniskās sabiedrības organizācijām vēl aizvien trūkst struktūru un zināšanu, lai veiksmīgi konkurētu par *Daphne* līdzekļu saņemšanu. Projektus visbiežāk vada organizācijas no Itālijas, Apvienotās Karalistes, Beļģijas un Vācijas, savukārt no Rumānijas, Čehijas Republikas, Polijas un Baltijas valstīm projekti tikpat kā netiek iesniegti.

3.3. Lietderība

Programmas lietderību raksturo tas, kā Komisija un finansētās organizācijas ir izmantojušas līdzekļus programmas un pasākumu īstenošanai un rezultātu sasniegšanai.

Programmas nodrošinātais finansējums ir piemērots projektu īstenošanai, jo tas ļauj finansēt kvalitatīvus projektus, kā arī atlasī izturējušo projektu īpatsvars nodrošina ievērojamu konkurenci starp projektiem.

Vairākums dotāciju saņēmēju apsekojumos un intervijās apstiprināja, ka pieejamais finansējums atlasītajiem projektiem ļauj tiem sasniegt plānotos rezultātus. Vienlaikus tika izteikts ierosinājums, ka vajadzētu mainīt pieeju projektu mērogam. Konkrētāk, mazāks skaits projektu ar plašāku mērogu būtu lietderīgāki, jo tādējādi tiktu efektīvāk izmantoti līdzekļi un rezultātiem būtu daudz lielāka ietekme.

Komisija piešķir finansējumu kā projektu dotācijas (īpašu pārrobežu projektu finansēšanai) un darbības dotācijas (lai palīdzētu attiecīgās jomas organizācijām segt ikdienas darbības izdevumus). Budžeta procentuālā daļa, kas pieejama darbības dotācijām, un to organizāciju skaits, kas būtu tiesīgas saņemt šāda veida finansējumu (kas darbojas Eiropas līmenī), ir visai mazs. Šā iemesla dēļ tika norādīts, ka visu finansējumu vajadzētu novirzīt tikai projektu dotācijām, kas mazinātu administratīvo slogu, ko rada atsevišķas atlases procedūras. Plašāk arī varētu izmantot Komisijas iniciatīvas programmu administrācijas atbalstam un rezultātu popularizēšanai.

Pieteikumu iesniegšanas procedūrā ir ieviestas būtiskas izmaiņas, lai vienkāršotu *Daphne* pieteikumu iesniegšanas procesu. Pirmkārt, Komisija ir ieviesusi elektronisku sistēmu projektu pieteikumu iesniegšanai – *PRIAMOS* tiešsaistes rīku. Otrkārt, pieteikumu iesniedzējiem ir pieejama "tiešsaistes tērzētava", kurā pieteikumu iesniedzēji var nosūtīt informācijas pieprasījumus Komisijai atklātā forumā, kurā var ieskatīties visi pieteikumu iesniedzēji. Treškārt, pieteikumu veidlapas ir pārstrādātas tā, lai vērtēšanas procesā lielāka uzmanība tiktu pievērsta gala rezultātiem un faktiskiem sasniegumiem. Kopumā dotāciju saņēmēju atsauksmes liecina, ka pieteikumu iesniegšanas procedūra ir piemērota, kaut arī būtu jāpieliek vēl papildu pūles, lai mazinātu administratīvo slogu.

Tomēr apkopotā pieredze liecina, ka laiks starp projekta pieteikuma iesniegšanu un līguma noslēgšanu ir pārāk garš, un šim apstāklim ir negatīva ietekme. Tas jo īpaši attiecas uz darbības dotācijām, kur finansējums kļūst pieejams vairākus mēnešus pēc tā finanšu gada sākuma, kuram finansējums ir piešķirts, un tas apgrūtina īstenošanas darbības.

3.4. Ilgtspēja

Ilgtspēja raksturo to, kādā mērā partnerības, projekti un to sasniegumi turpināsies pēc ES finansējuma izbeigšanas un kā ar tiem ir panākta ilgtspējīga ietekme uz mērķgrupām.

Tika konstatēts, ka daudzi projekti lielā mērā ir atkarīgi no ES finansējuma pasākumu īstenošanā un ietekmes nodrošināšanā uz vietas. Ievērojams skaits dotāciju saņēmēju *Daphne III* programmā ir saņēmuši ES finansējumu jau iepriekš un daudzi *Daphne* finansētie pasākumi ir turpinājums tādiem pasākumiem, kas īstenoti ar iepriekšēju programmu finansējumu. Kaut arī to var uzskatīt par programmas trūkumu, jāuzsver, ka bieži tiek uzskatīts, ka *Daphne* programmas darbības joma ir "unikāla", un lai arī citi līdzekļi būtu pieejami, tie nav tika piemēroti kā *Daphne*.

Jāatzīmē arī, ka stabila partnerību izveide ir svarīga *Daphne III* sastāvdaļa. Tāpat kā citās ES programmās projektu dotācijas piešķir organizācijām, kas ir īpaši izveidojušas starpvalstu partnerības ierosināto pasākumu īstenošanai. Jāatzīmē, ka *Daphne III* programmā ir izveidotas daudzas sekmīgas partnerības. Dotāciju saņēmēju atsauksmes liecina, ka lielākā daļa partnerību turpinās sadarbību strukturētā veidā.

Tādējādi *Daphne III* programma dod organizācijām iespēju izveidot turpmākus kontaktus un tīklus, un tas tika atzīmēts kā viena no priekšrocībām, ko dod partneru iesaistīšana no citām valstīm. *Daphne* finansētie pasākumi – labākās prakses apmaiņa, atbalsts sieviešu un bērnu aizsardzības tīkliem, Eiropas mēroga palīdzības tālruņi un Eiropas līmeņa salīdzinošie pētījumi - ir efektīvāki, ja tos īsteno starpvalstu partnerības. Citiem vārdiem, stipru un ilgtspējīgu partnerību izveide ir *Daphne III* projektu panākumu pamatā.

Tas, kādā mērā projektu faktiskie rezultāti būs ilgtspējīgi un kādā mērā arī turpmāk tiks apmierinātas mērķgrupu vajadzības, lielā mērā ir atkarīgs no tā, kādi pasākumi tiks īstenoti šajos projektos, un no tā, kāda veida faktiskos rezultātus un ietekmi panāks ar šiem pasākumiem.

Īstenoto pasākumu analīze liecina, ka ar *Daphne III* finansētajiem projektiem ir izveidotas vairākas struktūras, kas turpinās sniegt atbalstu mērķgrupām arī ilgākā laika posmā. No otras puses, pasākumi, kas vērsti uz tūlītējam un tiešām mērķgrupu vajadzībām, var būt atkarīgi no pastāvīga finansējuma. Tomēr atsevišķu atlasīto projektu izpēte liecina, ka atsevišķi īstenotie pasākumi jau ir devuši konkrētus rezultātus, kas visticamāk būs noturīgi ilgākā laika posmā.

4. IETEIKUMI UN SECINĀJUMI

Komisija ņem vērā programmas novērtējumā konstatētās problēmas un plāno īstenot turpmāk minētos pasākumus, lai nostiprinātu programmas ietekmi un uzlabotu tās īstenošanu.

4.1. ES politikas prioritāšu precīzāka ievērošana

Kaut arī programmas vispārīgās un īpašās prioritātes ir atbilstošas un programmu iespējams ātri pielāgot jaunākajiem notikumiem, pieņemot gada prioritātes, novērtējumā izteiktas bažas, ka *Daphne III* programma varētu attālināties no galvenās darbības jomas un mērķgrupām un pārklāties ar citu ES programmu darbības jomām. Būtu arī jāpieliek lielākas pūles, lai panāktu programmas ciešāku saikni ar politiskajām aktualitātēm.

Komisija turpinās virzīt *Daphne III* darbību, pieņemot gada prioritātes, taču tā pievērsīsies mazākām skaitam prioritāšu, kas ir īpaši svarīgas. Šajā aspektā gada prioritātes padarīs programmu gan elastīgu, gan spējīgu reaģēt uz mainīgām problēmām un vajadzībām. Tas nodrošinās to, ka *Daphne III* programma arī turpmāk būs svarīgs politikas instruments, kas attīsta jaunas idejas un labu praksi un ietekmē politikas veidošanu visā Eiropā.

Lai panāktu spēcīgāku ietekmi, Komisija apsvērs arī finansēto projektu mēroga pielāgošu, finansējot tādus projektus, kuriem ir būtiska ES pievienotā vērtība un kuru rezultāti ir plaši pazīstami.

Mērķtiecīgāk noteiktas gada prioritātes ļaus arī novērst iespējamu pārklāšanos ar citiem finansējuma avotiem, kas pieejami tādās ES programmās kā *PROGRESS*, Pamattiesības un pilsonība un programma “Noziedzības novēršana un cīņa pret noziedzību”. Jāatzīmē, ka, neskatoties uz *Daphne* un citu ES programmu zināmu līdzību pēc satura un aktivitātēm, kopumā to var raksturot drīzāk kā sinerģiju, nevis kā pārklāšanos.

Tai pat laikā Komisija patur iespēju finansēt jaunus un inovatīvus projektus ārpus gada prioritātēm. Programmai arī turpmāk jābūt atvērta jaunām idejām kā apkarot un novērst vardarbību pret sievietēm, bērniem un jauniešiem, un organizācijām, kas pieprasa finansējumu, jādod iespēja izstrādāt un iesniegt inovatīvus projektus. Ārpus prioritātēm finansēto projektu skaits tomēr paliks ierobežots, lai nodrošinātu, ka galvenā uzmanība tiek pievērsta gada prioritātēm.

4.2. Projektu rezultātu plašāka izplatīšana un to ilgtspējība

Daphne III programmas novērtējumā konstatēts, ka būtu jāpieliek lielākas pūles, lai plašāk izplatītu finansēto projektu rezultātus. Komisija veiks pasākumus, lai nostiprinātu projektu ietekmi un to ilgtspējību. Pirmkārt, Komisija, vērtējot projektus un izstrādājot uzaicinājumus, vairāk pievērsīsies finansēto pasākumu rezultātiem un faktiski padarītajam. Uz rezultātiem orientētā pieeja nodrošinās, ka pieejamie līdzekļi tiks tērēti tikai projektiem, kas dod reālu ieguldījumu *Daphne* mērķu sasniegšanā un nozīmīgu pievienoto vērtību.

Otrkārt, mazskaitlīgāku, bet lielāku projektu finansēšana arī varētu būt risinājums ilgtspējības uzlabošanai, jo parasti lielāku projektu rezultāti ir labāk izplatīti. Komisija arī turpmāk centīsies uzlabot *Daphne* "zīmola" atpazīstamību, kurš – kā to ir vairākkārtīgi atzīmējuši dotāciju saņēmēji – nodrošina projektiem autoritāti un nostiprina to ietekmi un ilgtspēju.

Visbeidzot, Komisija izmantos vairākus citus instrumentus, lai plašāk informētu sabiedrību par *Daphne* finansētajiem projektiem – tiks uzlabota un atjaunināta tīmekļa vietne par *Daphne* "rīkiem" un finansēti īpaši projekti, kuru uzdevums būs izplatīt rezultātus, kas līdz šim gūti secīgās *Daphne* programmās.

4.3. Samērīga dalība *Daphne* programmā

Dalībvalstu iesaistīšanās *Daphne* programmā nav vienādi aktīva. Tikpat kā nav dalībnieku Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīm.

Komisija pieliks lielākas pūles, lai popularizētu *Daphne* programmu valstīs, no kurām programmā iesaistīto organizāciju skaits ir mazāks par vidējo. Tas varētu ietvert mērķtiecīgu informācijas kampaņu ar informatīvām sanāksmēm un *Daphne* brošūru izplatīšanu.

Tiks izpētītas sadarbības iespējas ar valstu un reģionālajām iestādēm, lai izplatītu informāciju par programmu. Tas ir īpaši svarīgi, jo, ņemot vērā programmas nelielo apjomu, Komisija ne vienmēr var tieši vērsties pie potenciālajiem līdzekļu saņēmējiem un tai ir jāizmanto citi līdzekļi komunikācijai ar organizācijām, kas ir ieinteresētas *Daphne* programmā.

Šai nolūkā Komisija varētu iesaistīt lielāku skaitu dalībvalstu *Daphne* programmas komitejā, lai izplatītu informāciju pilsoniskās sabiedrības organizācijām dalībvalstīs.

4.4. Efektīvāka *Daphne* programmas pārvaldība

Dotāciju saņēmēji ir izteikuši uzskatu, ka programmas pārvaldībai jābūt efektīvākai attiecībā uz termiņiem un Komisijas atbalstu pieteikumu iesniedzējiem un dotāciju

saņēmējiem. Daži pasākumi jau ir veikti, lai uzlabotu pieteikumu iesniegšanas procesu. Ir ieviesta elektroniska sistēma pieteikumu iesniegšanai (*PRIAMOS*), jaunas pieteikumu veidlapas, kurās galvenais uzsvars likts uz projektu rezultātiem, un tiešsaistes tērētava, lai sniegtu atbalstu pieteikumu iesniegšanas posmā.

Komisija veiks vēl arī citus pasākumus, lai saīsinātu laiku starp uzaicinājumu publicēšanu un līgumu noslēgšanu, jo īpaši attiecībā uz darbības dotācijām, ko piešķir tikai konkrētam budžeta gadam.

Jāatzīmē, ka pastāvīgi pieaugošu darba slodzi rada lielais piešķirto dotāciju skaits, kas palielina arī gala novērtējumu skaitu un atbalsta apjomu, ko pieprasa dotāciju saņēmēji. Lai uzlabotu *Daphne* pārvaldības efektivitāti, Komisija meklēs risinājumus apjomradītu ietaupījumu panākšanai un vienlaikus nostiprinās *Daphne III* programmā finansēto projektu ietekmi.

4.5. Secinājumi

Novērtējumā ir apstiprināts, ka *Daphne* programma kopumā sekmīgi sasniedz savus mērķus. Kopš 2007. gada *Daphne III* programmā ir finansēti gandrīz 200 projekti ar mērķi palīdzēt novērst un apkarot vardarbību visās tās formās, kas publiskā un privātā vidē notiek pret bērniem, jauniešiem un sievietēm, tostarp arī cilvēku tirdzniecību un seksuālu izmantošanu, veicot preventīvus pasākumus un nodrošinot atbalstu un aizsardzību cietušajiem un riska grupām.

Ar programmu ir finansēti sekmīgi projekti, ar kuriem ir izveidoti Eiropas tīkli, notikusi labākās prakses apmaiņa, sagatavotas dažādas publikācijas un veikta vardarbības fenomena izpēte.

Vardarbības problēma turpina pastāvēt, un reakcija Eiropas mērogā ir tikpat svarīga, kā tā bija 1997. gadā, kad tika izveidota pirmā *Daphne* iniciatīva. Pieprasījums pēc finansējuma vēl aizvien ir ļoti liels, un tas liecina, ka upuru – sieviešu, bērnu un jauniešu – vajadzības ir ļoti nopietnas.

Lai paplašinātu programmas iedarbību un ietekmi, Komisija stiprinās programmas saikni ar politikas izstrādi, nodrošinās samērīgu dalību un uzlabos projektu rezultātu izplatīšanu un atlases procedūras pārvaldību. Šā novērtējuma laikā gūtā pieredze tiks integrēta pārdomās un sagatavošanas darbā nākamajai daudzgadu finanšu shēmai.